Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПСИХОЛОГІЯ І ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ

Модулі «Психологія вищої школи» (Мешко О.І.) і
«Педагогіка вищої школи» (Радченко О.Я.)
представленні окремими робочими програмами

2025 – 2026 навчальний рік

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка

Кафедра психології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
завідувач кафедри
Марина ОРАП
“26” серпня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ПСИХОЛОГІЯ І ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ (Модуль ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ)

(назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

Галузь знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність В11 Філологія
(код і найменування спеціальності)

Освітня програма «Англійська мова і література»
(найменування освітньої програми)

Тип навчальної дисципліни Обов’язкова

Мова навчання Українська

2025 – 2026 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Психологія і педагогіка вищої школи» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти освітньої програми **«Англійська мова і література»** спеціальності В11 Філологія галузі знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки.

Розробник:

Мешко Олександр – кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

1. Опис навчальної дисципліни

1	Освітня програма	Англійська мова і література
2	Спеціальність	В11 Філологія
3	Спеціалізація	В11.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша-англійська
4	Галузь знань	В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
5	Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
6	Статус дисципліни	Обов'язкова
7	Мова навчання	Українська мова
8	Курс	Перший
9	Семестр	Перший
10	Кількість змістових модулів	2
11	Форма підсумкового контролю	Екзамен
12	ІНДЗ	
13	Обсяг дисципліни в кредитах ECTS	3,0 кредити
14	Загальна кількість годин	90 (45)
15	Аудиторні заняття (год.)	Денна форма навчання – 40 (**20**); Заочна форма навчання – 12 (**6**)
16	Лекції (год.)	Денна форма навчання – 26 (**14**); Заочна форма навчання – 4 (**2**)
17	Практичні заняття (год.)	Денна форма навчання – 14 (**6**); Заочна форма навчання – 8 (**4**)
18	Самостійна робота (год.)	Денна форма навчання – 50 (**25**); Заочна форма навчання – 78 (**39**)

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 44% до 56%

для заочної форми навчання – 13% до 87%

2. Мета навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є: формування у здобувачів вищої освіти цілісного й системного розуміння психолого-педагогічних проблем

становлення особистості та професійної підготовки майбутніх фахівців в умовах закладів вищої освіти; пізнання психологічних закономірностей і умов ефективності процесу професійної освіти у вищій школі; забезпечення засвоєння теоретичних основ організації освітнього процесу у закладах вищої освіти та наукових основ управління цими закладами; набуття навичок міжособистісної взаємодії між усіма учасниками освітнього процесу у вищій школі.

Вивчення дисципліни передбачає формування у здобувачів таких **компетентностей:**

ЗК 1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК2. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК5. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК9. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ФК9.Здатність планувати і проводити навчальні заняття, консультувати здобувачів вищої освіти та здійснювати керівництво практичною підготовкою здобувачів вищої освіти.

ФК10.Здатність оцінювати результати навчання.

ФК11.Здатність розробляти та удосконалювати навчально-методичні матеріали.

ФК12. Здатність визначати свою роль і завдання при реалізації заходів відповідно до спеціальності.

ФК 13. Здатність організувати особистий професійний розвиток.

3. Результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни забезпечує досягнення здобувачами освіти таких **програмних результатів навчання:**

ПРН1. Оцінює власну навчальну та науково-професійну діяльність, будує і втілює ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.

ПРН2. Упевнено володіє державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентує результати досліджень державною та іноземною мовами.

ПРН4.Оцінює й критично аналізує соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонує шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.

ПРН 12. Дотримується правил академічної доброчесності.

ПРН 18. Володіє методикою організації навчального процесу, здатен(на) обґрунтовано добирати форми, методи й засоби навчання (у т.ч. цифрові), здійснювати індивідуальні й групові консультації, виявляти освітні потреби здобувачів, сприяти їхній навчальній автономії, планувати, проводити й рефлексувати результати власної викладацької діяльності.

ПРН 19. Застосовує ефективні механізми оцінювання результатів навчання, здійснює об'єктивне, неупереджене оцінювання навчальних досягнень здобувачів, надаючи конструктивний зворотний зв'язок і рекомендації для вдосконалення.

ПРН20.Демонструє навички створення та вдосконалення навчально-методичних матеріалів з урахуванням принципів цифровізації та академічної доброчесності.

ПРН 21. Здійснює підготовку та реалізацію заходів відповідно до спеціальності, ефективно взаємодіє з колегами.

ПРН 22. Реалізовує стратегії професійного розвитку та підвищення кваліфікації, дотримуючись професійної етики і принципів академічної доброчесності.

4. Програма навчальної дисципліни

4.1. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Характеристика загальних проблем психології вищої школи

Тема 1. Психологія вищої школи як галузь психологічної науки.

Становлення, предмет та основні категорії психології вищої школи. Психолого-педагогічні проблеми вищої школи. Криза освіти. Основні напрями реформування вищої освіти та науки у XXI ст. Загальні вимоги до фахівців з вищою освітою на сучасному етапі. Завдання психології вищої школи на сучасному етапі реформування вищої освіти в Україні. Зв’язок психології вищої школи з іншими науками і галузями психологічного знання. Методи психології вищої школи. Класифікація методів збору та інтерпретації емпіричних психологічних фактів. Поняття про методику психологічного дослідження. Дослідницькі вміння. Етика дослідника.

Тема 2. Загальна психологічна характеристика студентського віку.

Психологічна характеристика студентства як періоду пізньої юності або ранньої дорослості. Суперечності та кризи студентського віку. Заклад вищої освіти – один із провідних факторів соціалізації особистості майбутнього фахівця. Адаптація здобувача вищої освіти до навчання у вищій школі, її види та умови

ефективності. Типологічні особливості сучасних студентів, що виявляються у навчально-професійній діяльності та поведінці.

Тема 3. Професійне становлення особистості здобувача вищої освіти як майбутнього фахівця.

Професіоналізація особистості здобувача вищої освіти як новоутворення студентського віку. Навчально-професійна діяльність як провідний вид діяльності в студентському віці, її ознаки. Формування професійної спрямованості та позиції особистості здобувача вищої освіти. Розвиток «Я-концепції» як показника особистісного зростання і професійного становлення здобувача вищої освіти. Складові та функції «Я-концепції». Фахова компетентність як показник психологічної готовності здобувача освіти до самостійної професійної діяльності. Формування професійних і особистісних якостей майбутнього фахівця. Розвиток творчості здобувачів вищої освіти. Самоосвіта та самовиховання здобувача вищої освіти, їх значення в його професійному зростанні.

Тема 4. Психологія студентської групи.

Психологічні особливості студентської групи та її структура. Розвиток студентської групи. Рівні розвитку студентської академічної групи. Характеристика та шляхи формування студентського колективу. Соціально-психологічні явища в студентській групі та їх вплив на особистість студента. Міжособистісні стосунки у студентській групі. Проблема лідера та лідерства в студентській групі. Функції студентського лідера. Соціально-психологічний клімат у групі та його вплив на її працездатність. Психологічні засади студентського самоврядування.

Змістовий модуль 2. Психологічний аналіз аспектів професійно-педагогічної діяльності викладача вищої школи

Тема 5. Психологія управління навчальною діяльністю здобувачів вищої освіти.

Здобувач вищої освіти як суб’єкт навчальної діяльності. Мотиваційна спрямованість учіння студента. Формування професійних мотивів навчання. Власна пізнавальна активність студента, її спрямованість на засвоєння професійних знань, умінь і навичок, формування професійних компетентностей. Розвиток творчого потенціалу здобувачів освіти під час навчання. Психологічні принципи організації навчально-професійної діяльності здобувачів вищої освіти. Вимоги до навчання студентів, уміння вчитися самостійно. Психологічні аспекти організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти. Критерії ефективності учіння. Причини неуспішності студентів і шляхи їх подолання.

Тема 6. Психологія професійно-педагогічної взаємодії в системі «викладач – студент».

Характеристика педагогічного спілкування як форми педагогічної взаємодії. Роль педагогічного спілкування в розв'язанні соціально-моральних завдань професійної підготовки майбутнього фахівця. Виховна позиція викладача в педагогічній комунікативній взаємодії зі студентами: розуміння, визнання і прийняття студента. Активне рефлексивне слухання та «Я-повідомлення» в комунікативній взаємодії. Діалогічне спілкування, його характеристика та роль у регулюванні протиріч у педагогічній взаємодії. Протиріччя педагогічної взаємодії і бар'єри у педагогічному спілкуванні, їхні причини та шляхи регулювання. Проблема конфліктів в системі взаємодії «викладач – студент». Психологічна характеристика конфліктної ситуації. Особливості педагогічного конфлікту, стадії його розвитку, поведінка сторін конфлікту. Психологічні передумови запобігання та стратегії вирішення педагогічного конфлікту. Навчання майбутніх викладачів запобігання (вирішення) педагогічних конфліктів.

Тема 7. Психологія професійної діяльності та особистості викладача вищої школи.

Загальна психологічна характеристика педагогічної, науково-педагогічної праці та особистості викладача. Педагогічні функції і якості викладача. Аналіз професійної компетентності та майстерності викладача вищої школи. Особливості професійної самосвідомості (рефлексивності) викладача. Вплив «Я-концепції» викладача на його професійну діяльність. Педагогічна творчість, її особливості. Умови імпровізації у педагогічній, науково-педагогічній діяльності. Культура педагогічного мислення. Характеристика педагогічних здібностей. Особливості діяльності викладача за різних стилів педагогічної взаємодії. Індивідуальні стилі педагогічної діяльності та їх характеристика. Типологія викладачів. Авторитет викладача. Педагогічна етика. Вимоги здобувачів освіти до особистості і діяльності викладача. Шляхи формування педагогічної майстерності і підвищення рівня професіоналізму викладача вищої школи.

4.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		лекції	практичні заняття	самостійна робота		лекції	практичні заняття	самостійна робота

Змістовий модуль 1. Характеристика загальних проблем психології вищої школи								
Тема 1. Психологія вищої школи як галузь психологічної науки	6	2		4	6	1		5
Тема 2. Загальна психологічна характеристика студентського віку	7	2	2	3	7		2	5
Тема 3. Професійне становлення особистості студента як майбутнього фахівця з вищою освітою	6	2		4	6			6
Тема 4. Психологія студентської групи	6	2		4	6			6
Разом за змістовим модулем 1	25	8	2	15	25	1	2	22
Змістовий модуль 2. Психологічний аналіз аспектів професійно-педагогічної діяльності викладача вищої школи								
Тема 5. Психологія управління навчальною діяльністю здобувачів вищої освіти	6	2		4	6			6
Тема 6. Психологія професійно-педагогічної взаємодії в системі «викладач – студент»	7	2	2	3	7		2	5
Тема 7. Психологія діяльності та особистості викладача вищої школи	7	2	2	3	7	1		6
Разом за змістовим модулем 2	20	6	4	10	20	1	2	17
Всього годин	**45**	**14**	**6**	**25**	**45**	**2**	**4**	**39**

4.3 Теми лекцій

№ з/п	№ теми	Назва теми	кількість годин	
			денна форма	заочна форма
1	1	Психологія вищої школи як галузь психологічної науки	2	1
2	2	Загальна психологічна характеристика студентського віку	2	

3	3	Професійне становлення особистості студента як майбутнього фахівця з вищою освітою	2	
4	4	Психологія студентської групи	2	
5	5	Психологія управління навчальною діяльністю здобувачів вищої освіти	2	
6	6	Психологія професійно-педагогічної взаємодії в системі «викладач–студент»	2	
7	7	Психологія діяльності та особистості викладача вищої школи	2	1
		Всього годин	14	2

4.4. Теми практичних занять

№ з/п	№ теми	Назва теми	кількість годин	
			денна форма	заочна форма
1	2	Психологія студентського віку	2	2
2	6	Психологічні особливості професійно-педагогічної взаємодії в системі «викладач – студент»	2	2
3	7	Психологічна характеристика науково-педагогічної праці та особистості викладача вищої школи	2	
		Всього годин	6	4

4.5. Самостійна робота

№ з/п	№ теми	Назва теми	кількість годин	
			денна форма	заочна форма
1	1	Завдання психології вищої школи на сучасному етапі реформування вищої освіти в Україні.	2	3
2	1	Методологія і методи психології вищої школи.	2	2
3	2	Типологічні особливості сучасних студентів.	2	3
4	2	Адаптація здобувача освіти до навчання у вищій школі, її види та умови ефективності.	1	3
5	3	Формування професійної спрямованості та	2	3

		позиції особистості здобувача вищої освіти.		
6	3	Самоосвіта та самовиховання студента, їх значення в його професійному зростанні.	2	3
7	4	Соціально-психологічні явища в студентській групі.	2	3
8	4	Психологічні засади студентського самоврядування.	2	3
9	5	Психологічні аспекти організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти	2	2
10	5	Причини неуспішності студентів і шляхи їх подолання.	2	3
11	6	Особливості педагогічного конфлікту, стадії його розвитку, поведінка сторін конфлікту.	1	3
12	6	Психологічні передумови запобігання та стратегії вирішення педагогічного конфлікту в системі взаємин «викладач-студент».	2	3
13	7	Психологія авторитету викладача вищої школи. Педагогічна етика.	1	2
14	7	Шляхи формування педагогічної майстерності і підвищення рівня професіоналізму викладача вищої школи.	2	3
		Всього годин	25	39

5.Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

– тестування навчальних досягнень (стандартизовані тести);
– поточне усне й письмове опитування;
– презентації результатів виконаних завдань;
– виступи на наукових заходах;
– оцінки за виконані практичні завдання;
– оцінки за реферативні повідомлення;
– модульне та підсумкове оцінювання.

6. Форми контролю

У процесі вивчення дисципліни використовуються такі форми контролю:

– поточний контроль здійснюється у формі оцінювання результатів навчальної діяльності студентів на практичних заняттях та виконання ними завдань самостійної роботи;

– комплексна контрольна робота у формі тестування, яка вміщує питання з відповідного змістового модуля;

– модульний контроль застосовується після вивчення логічно завершеної частини навчальної дисципліни, оцінка модульного контролю складається з балів, накопичених упродовж вивчення змістового модуля та модульної контрольної роботи;

– підсумковий контроль проводиться у формі екзамену (тестування на сервері електронних ресурсів MOODLE).

7. Критерії та порядок оцінювання результатів навчання

Критерії оцінювання на практичних заняттях:

За роботу на практичному занятті студент може отримати максимум **6 балів** (**3 бали** за участь в обговоренні питань теми під час заняття + **3 бали** за виконання поточних тестових завдань з теми).

Студенти, які з поважних причин були відсутні на практичному занятті і не змогли взяти участь в обговоренні питань теми, натомість виконують індивідуальне завдання практичного характеру, що полягає у написанні есе та підготовці супровідної презентації, які розкривають тему цього завдання. Тема та терміни виконання індивідуального завдання узгоджуються з викладачем.

Усі студенти, які пропустили практичне заняття незалежно від причини, можуть виконати поточні тестові завдання з теми (під час встановлених графіком консультацій і терміни, узгоджені з викладачем).

<u>За участь в обговоренні питань теми під час заняття</u>:

3 бали: студент демонструє ґрунтовні знання матеріалу в повному обсязі, вміє вільно висловлює думку з проблемних питань, що обговорюються, виявляє креативність у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.

2 бали: студент демонструє знання основного матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхневу обізнаність у проблемних питаннях, що стосуються теми заняття, допускає помилки при викладі матеріалу, але спроможний усунути їх із допомогою викладача.

1 бал: студент демонструє фрагментарні знання матеріалу практичного заняття; відповідь містить грубі помилки в аналізі явищ, фактів, використанні психологічної термінології, відзначається порушенням логіки викладу, неаргументованим висвітленням проблеми.

0 балів: студент не володіє знаннями з практичного заняття, відповідь неправильна або відсутня взагалі.

<u>За виконання індивідуального завдання практичного характеру</u>:

3 бали: студент на належному рівні виконав усі частини індивідуального завдання практичного характеру.

2 бали: студент виконав усі частини індивідуального завдання практичного характеру, але допустив неточності і помилки.

1 бал: студент виконав індивідуальне завдання практичного характеру не в повному обсязі, але відобразив усі його складові частини, допустивши при цьому грубі помилки, що спотворюють результат.

0 балів: студент не виконав індивідуальне практичне завдання або виконав його частково, не відобразивши у відповіді усі його складові частини.

Критерії оцінювання самостійної роботи

Навчальний матеріал, опрацьований у процесі самостійної роботи, оцінюється на практичних заняттях під час усного обговорення питань, поточного тестового контролю та за окремо виконані завдання практичного характеру за встановленою шкалою для оцінки роботи на практичних заняттях, а також під час модульної контрольної роботи.

Питання, передбачені для засвоєння у процесі самостійної роботи, виносяться на підсумковий контроль.

Критерії оцінювання підсумкового контролю

Підсумковий контроль проводиться у формі тестування на сервері електронних ресурсів Moodle. Тестові завдання передбачають питання з усіх тем робочої програми, у тому числі і завдання самостійної роботи.

Розподіл балів, які отримують студенти

Розподіл балів, які отримують здобувачі з усього курсу

Модуль «Психологія ВШ» (поточне і модульне оцінювання)	Модуль «Педагогіка ВШ» (поточне і модульне оцінювання)	Екзамен		Сума
		Психологія ВШ	Педагогіка ВШ	
30	30	20	20	100

Розподіл балів, які отримують здобувачі з модуля «Психологія вищої школи»:

Аудиторна та самостійна робота (поточний контроль)			Підсумковий контроль (екзамен)	Сума
Пр. заняття 1	Пр. заняття 2	Пр. заняття 3		
6	6	6	20	50
Комплексна контрольна робота – 12				
30				

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка ECTS100-бальна	Оцінка ECTS літерна	Оцінка за національною шкалою	
		екзамен	залік
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
64-74	D	задовільно	
60-64	E		
35-59	F_X	незадовільно	незараховано
0-34	F		

8. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

1. Електронний інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни «Психологія і педагогіка вищої школи» в оболонці MOODLE. https://elr.tnpu.edu.ua/course/view.php?id=216
2. Мультимедійний проектор для демонстрації презентацій та інших медіа-матеріалів.
3. Цифрова техніка з доступом до Інтернету, зокрема, для роботи в оболонці електронних ресурсів Moodle, написання тестів поточного і підсумкового контролю та ін.

Неформальна освіта

Якщо здобувач попередньо пройшов курс на одній із освітніх платформ та має відповідний сертифікат, результати цього курсу можуть бути враховані у межах навчальної дисципліни, або ж модуля навчальної дисципліни. Для зарахування дисципліни повністю, студент повинен звернутися до викладача впродовж перших десяти календарних днів семестру із підтверджуючими документами про проходження курсу та інформацією про його тематичне наповнення. Для зарахування балів до певного модуля дисципліни – за 7 днів до завершення вивчення тем модуля і його закриття у системі.

Остаточна кількість балів залежить від:

- якості проходження курсу,
- відповідності тематики курсу навчальному модулю.

Приклади освітніх платформ:

Міжнародні платформи

- **Coursera** (https://www.coursera.org/) – курси від університетів і компаній.
- **edX** (https://www.edx.org/) – курси від Гарварду, MIT, інших університетів.
- **Udemy** (https://www.udemy.com/) – платформа з курсами на різні теми.
- **FutureLearn** (https://www.futurelearn.com/) – курси від британських університетів.

Українські платформи

- **Prometheus** (https://prometheus.org.ua/) – безкоштовні курси від українських університетів.
- **EdEra** (https://www.ed-era.com/) – інтерактивні курси та матеріали.

9. Рекомендована література

Основна

1. Виноградова В.Є., Юрченко В.І. Психологія вищої освіти: теоретичні та практичні аспекти: навч. посіб. 2-е вид. Київ: Видавництво Ліра-К, 2020. 296 с.
2. Кулик І.В. Психологія вищої школи: методичні рекомендації. Івано-Франківськ: НАІР, 2021. 63 с.
3. Мешко О.І. Психологія вищої школи. Навчальний посібник. Тернопіль: «Вектор», 2018. 196 с.
4. Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. Психологія вищої школи: підручник. 3-тє вид. Київ: Каравела, 2011. 360 с.
5. Психологія вищої школи: підручник / О.І. Власова, В.А. Семиченко, С.Ю. Пащенко, Я.Г. Невідома; за ред. О.І. Власової. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2015. 405 с.
6. Радчук Г.К. Аксіопсихологія вищої школи : монографія / вид. друге, розширене і доповнене. Тернопіль, ТНПУ ім. В. Гнатюка. 2014. 380 с.
7. Туркот Т.І., Коновал О.А. Педагогіка та психологія вищої школи: навчальний посібник. Київ: Гельветика, 2020. 466 с.
8. Якубовська С.С. Конспект лекцій з дисципліни «Психологія вищої школи». Рівне: НУВГП, 2017. 90 с.
9. Освітній діалог як гуманітарна психодидактична технологія вищої освіти: монографія / за наук. ред. Г.К. Радчук. Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2023. 300 с.

Допоміжна

1. Андрущенко В.П., Бондар В.І. Модернізація педагогічної освіти в контексті викликів XXI століття. *Європейські педагогічні студії*. 2015. Вип. 5-6. С. 54-63.
2. Вища освіта в Україні: порядок денний для реформ: KAS Policy Paper / За заг. ред. Ніколаєва Є.Б. Київ : Представництво Фонду Конрада Аденауера в

Україні, 2017. 61 с. http://www.kas.de/wf/doc/kas_49848-1522-13-30.pdf?170911150030
3. Городиська В., Пантюк М., Міляєва В. Педагогіка та психологія вищої школи: тексти лекцій. Дрогобич: РВВ ДДПУ, 2014. 307 с.
4. Закон України «Про вищу освіту» (Документ 1556-VII, чинний, поточна редакція. Редакція від 23.04.2021, підстава – 1357-IX). https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text
5. Закон України Про фахову передвищу освіту. Документ 2745-VIII, чинний, поточна редакція — Редакція від 24.03.2024, підстава - 3482-IX https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2745-19#Text
6. Заячківська Н.М. Навчально-методичні матеріали до вивчення курсу «Педагогіка і психологія вищої школи». Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2020. 15 с. https://pedagogy.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/03/Metodychni-materialy.pdf
7. Інклюзія від А до Я: нормативно-правові та методичні основи роботи педагогічних працівників в інклюзивно-освітньому середовищі: практ. посіб. / укл.: Н.В. Тарасенко, Л.В. Кондрацька, О.І. Рассказова. Харків: ТОВ «Типографія «КСК», 2019. 98 с. http://repository.khpa.edu.ua:8080/jspui/handle/123456789/1155
8. Кісіль З.Р., Швець Д.В. Мотивація діяльності людини: навчальний посібник у схемах, таблицях, коментарях. Одеса : Видавництво ОДУВС, 2023. 154 с.
9. Кошіль О.П. Інноваційні практики професійного розвитку викладачів закладів фахової передвищої освіти. *«Наукові інновації та передові технології»*. № 6(34) 2024. С. 1231-1242. URL: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/741410/1/Article_Koshil.pdf
10. Кошіль О.П. Професійний розвиток викладачів закладів фахової передвищої освіти: основні вектори та виклики. *Вісник науки та освіти (Серія «Філологія», Серія «Педагогіка»*). 2024. № 3(21). С. 800-813.
11. Курок Р. Тенденції розвитку фахової передвищої освіти в сучасних умовах. Професійна педагогіка, 2021. С. 41-47. URL : https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/728551/2/%D0%9A%D1%83%D1%80%D0%BE%D0%BA%2B07.07%2B%D1%83%D0%BA%D1%80.pdf
12. Мешко Г.М., Мешко О.І. Актуалізація духовно-творчого потенціалу майбутніх учителів у вимірах підготовки до збереження і зміцнення професійного здоров'я. Духовно-інтелектуальне виховання і навчання в XXI столітті: міжнародна колективна монографія / за заг. ред. проф. В.П. Бабича, проф. Л.С. Рибалко. Харків: Вид. ВННОТ, 2019. С. 292-296.
13. Мешко Г.М., Мешко О.І. Антистресові саногенні технології підготовки майбутніх вчителів до здоров'ятворчої діяльності. *Педагогічний альманах: Збірник наукових праць* / редкол. В.В. Кузьменко (голова) та ін. Херсон :

КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2019. Випуск 41. С. 112-119.
14. Мешко Г.М., Мешко О.І. Формування конкурентоспроможності майбутніх педагогів як актуальна проблема теорії і практики професійної підготовки. *Розвиток сучасної освіти і науки: результати, проблеми, перспективи.* Том XII: Якісні дослідження для покращення життя людини / ред.: Я. Ґжесяк, І.Зимомря, В.Ільницький. Конін–Ужгород–Перемишль: Посвіт, 2022. С. 88-90. http://dspace.tnpu.edu.ua/handle/123456789/27721
15. Мешко Г.М., Мешко О.І. Формування професійної стресостійкості майбутніх керівників закладів освіти на етапі магістерської підготовки. *Humanitarium*. Переяслав-Хмельницький (Київ. обл.); Ніжин (Чернігів. обл.): Лисенко М.М., 2019. Том. 43, Вип. 1: Психологія. С. 103-112. DOI: https://doi.org/10.31470/2308-5126-2019-43-1-103-112
16. Мешко Г.М., Мешко О.І. Формування психологічно безпечного освітньо-наукового середовища в закладі вищої освіти. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: «Педагогіка. Соціальна робота».* 2020. Випуск 2(47). С. 100-104. DOI: https://doi.org/10.24144/2524-0609.2020.47.100-104
17. Особистісне професійне зростання: психологічні тренінги: навчальний посібник / за ред. Л.В. Долинської, О.В. Темрук. Київ : Каравела, 2019. 560 с.
18. Педагогіка і психологія вищої школи: Методичні рекомендації для підготовки до семінарських занять. Частина ІІ: Психологія вищої школи. Львів: ЛНАУ. 2014. 56 с.
19. Пінчук І.Я. Стрес і людина: медико-психологічна допомога при стресових розладах: метод.посіб. Київ : КАЛИТА, 2020. 92 с.
20. Погоріла І.О., Романенко О.В. Емоційна культура особистості студента як фактор соціалізації і професійного становлення майбутнього фахівця. *Безпека життєдіяльності: Всеукраїнський науково-популярний журнал*. 2016. № 2. С. 44-45.
21. Про затвердження концептуальних засад освітніх галузей та дорожньої карти реалізації концептуальних засад освітніх галузей на 2025-2030 роки. Наказ МОН № 1163 від 20.08.2025 року. https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/95248/#google_vignette
22. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року. Документ 722/2019, чинний, поточна редакція – Прийняття від 30.09.2019. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text
23. Професійна освіта в умовах сталого розвитку суспільства: матеріали І Міжнародної науково-практичної конференції, 1 груд. 2016 р. / М-во освіти і науки України, НАПН України, Ін-т проф.-техн. освіти НАПН України, Акад. спец. педагогіки ім. М. Гжегожевської, Goethe-Institut в Україні;

редкол.: В. О. Радкевич (голова) та ін. Київ; Павлоград : ІМА-прес, 2016. 283 с.
24. Професійна освіта як складова забезпечення кваліфікованого кадрового потенціалу України: проблеми та шляхи вирішення : матеріали парламентських слухань у Верховній Раді України, 01.06.2016 р. / Верховна Рада України, Комітет з питань науки і освіти; упоряд. Ю.П. Дяченко. Київ : Парлам. вид-во, 2016. 318 с.
25. Психологічні особливості студентського віку. На допомогу кураторам. Вип. 3 / укладачі: Л.М. Яворовська, Р.Ф. Камишнікова, О.Є. Поліванова, С.Г. Яновська, С.М. Куделко. Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2013. 88 с.
26. Психологія педагогічної взаємодії: інтегративний підхід : монографія / за ред. В.Л. Зливкова, С.О. Лукомської. Київ, 2019. 259 с.
27. Радчук Г., Логвись О. Лідерські якості в цілісній структурі особистості педагога. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. Вип. 4. 2021. С. 93-100.
28. Радчук Г.К. Становлення асертивності студентів як чинник попередження професійного вигорання у майбутніх фахівців. *Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України*. 2016. Вип. 1. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnadpn_2016_1_10Vnadpn_2016_1_10(2).pdf
29. Рубець Л. Соціальний статус студентства як одна з умов формування його духовної самобутності. *Науковий блог. Національний університет «Острозька академія».* https://naub.oa.edu.ua/2013/sotsialnyj-status-studentstva-yak-odna-z-umov-formuvannya-joho-duhovnoji-samobutnosti
30. Соціально-педагогічні засади підготовки фахівців в умовах освітніх трансформацій: монографія / Антонова О.Є., Антонов О.В, Вознюк О.В., Дубасенюк О.А. і ін. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. Івана Франка, 2023. 364 с.
31. Соціально-психологічні технології відновлення особистості після травматичних подій: практичний посібник / за наук. ред. Т.М. Титаренко. Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2019. 220 с.
32. Теслюк В.М. Індивідуальний стиль педагогічного спілкування викладача: теоретико-методичний аспект : монографія. Київ : Ліра-К, 2016. 214 с.
33. Турбар Т.В. Педагогіка та психологія вищої школи: методичні рекомендації до практичних занять. Запоріжжя : ЗНУ, 2019. 47 с.
34. Туркот Т.І., Коновал О.А. Педагогіка та психологія вищої школи: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Херсон : Олдіплюс, 2013. 466 с.
35. Goodyear V.A., Dudley D.A. «I'm a Facilitator of Learning!» Understanding What Teachers and Students Do Within Student-Centered Physical Education Models. *Quest*. Vol. 67. 2015. P. 274-289.

36. Meshko H.M., Meshko O.I., & Habrusieva N.V. The Impact of the War in Ukraine on the Emotional well-being of Students in the Learning Process. *Journal of Intellectual Disability – Diagnosis and Treatment*. 2023. Vol. 11. No. 1. P. 55-65. DOI: https://doi.org/10.6000/2292-2598.2023.11.01.7
37. Meshko H.M., Meshko O.I. Life Management in the Coordinates of Preserving and Strengthening the Professional Health of a Teacher. *Formation of Innovative Potential of World Science*. Waterford (Republic of Ireland) : International Center of Scientific Research, 2025. P. 137-140. http://dspace.tnpu.edu.ua/handle/123456789/36246
38. Meshko H., Meshko O., Mamychenko S., Barbashova I., Molchanova O., Dievochkina N. Postmodernist philosophy of psychology and pedagogy: practical aspects of implementation within the framework of a teacher's professional development. *Sapienza: International Journal of Interdisciplinary Studies.* 2025. Vol. 6. No. 3. P. e25049. DOI: https://doi.org/10.51798/sijis.v6i3.1001
39. Meshko H.M., Meshko O.I. Formation of professional success as a psychological and pedagogical problem. *The recent achievements in psychology:* Proceedings International scientific conference (July 3-4, 2024, Wloclawek, Republic of Poland). Riga (Latvia) : Baltija Publishing, 2024. P. 20-23. DOI: https://doi.org/10.30525/978-9934-26-455-9-5
40. Rustan Effendi Y., Bafadal I., Sudana Degeng I.N., & Arifin I. The Construction Model of Inculcating Principal Humanistic Values in Forming a Characteristic School Environment. 2020. URL : https://www.semanticscholar.org/paper/The-Construction-Model-of-Inculcating-Principal-in-Effendi-Bafadal/e594645e534a4afb79c7fe87731c669ffc305080
41. Zebun Nisa Khan. Role of Education in Building Social Cohesion. *International Journal of Secondary Education*. 2016. Vol. 4, No. 2. P. 23-26.

10.Інформаційні інтернет ресурси

1. Бібліотека Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. URL : http://library.tnpu.edu.ua
2. ЕНМКД Психологія і педагогіка вищої школи (модуль «Психологія вищої школи»). URL : https://elr.tnpu.edu.ua/course/view.php?id=216
3. Безкоштовні електронні підручники онлайн. URL : https://stud.com.ua/psihologiya
4. Навчальні матеріали онлайн. Психологія. URL : https://pidruchniki.com/psihologiya
5. Бібліотека навчальної і наукової літератури. URL : http://sbiblio.com/biblio/archive/psihologija_i_pedagogika/16.aspx
6. Безкоштовна бібліотека підручників. URL : http://www.info-library.com.ua

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка

Кафедра педагогіки та менеджменту освіти

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
В.о. завідувача кафедри
_____ Галина МЕШКО
“26” серпня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ПСИХОЛОГІЯ І ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ (Модуль ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ)

(назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

Галузь знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність В11 Філологія
(код і найменування спеціальності)

Освітня програма «Англійська мова і література»
(найменування освітньої програми)

Тип навчальної дисципліни Обов’язкова

Мова навчання Українська

2025 – 2026 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Психологія і педагогіка вищої школи» (модуль «Педагогіка вищої школи») для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти *освітньо-професійної програми* **«Англійська мова і література»** *спеціальності* В11 Філологія *галузі знань* В Культура, мистецтво та гуманітарні науки

Розробники: **Радченко Ольга Яківна**, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та менеджменту освіти.

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри педагогіки та менеджменту освіти

Протокол № 1 від “26” серпня 2025 року

В. о. завідувача кафедри педагогіки та менеджменту освіти _____Галина МЕШКО

1. Опис навчальної дисципліни

1	Освітня програма	«Англійська мова і література»
2	Спеціальність	В11 Філологія
3	Спеціалізація	В11.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша-англійська
4	Галузь знань	В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
5	Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
6	Статус дисципліни	Обов'язкові компоненти загальної підготовки
7	Мова навчання	Українська
8	Курс	1
9	Семестр	1
10	Кількість змістових модулів	2
11	Форма підсумкового контролю	Екзамен
12	ІНДЗ	-
13	Обсяг дисципліни в кредитах ECTS	3 кредити (1.5)
14	Загальна кількість годин	90 (45)
15	Аудиторні заняття (год.)	денна форма навчання – 40 (20) год, заочна форма навчання – 12 (6) год.
16	Лекції (год.)	денна форма навчання – 26 (12) год, заочна форма навчання – 4 (2) год.
17	Практичні заняття (год.)	денна форма навчання – 14 (8) год, заочна форма навчання – 8 (4) год
18	Самостійна робота студента (год.)	денна форма навчання – 50 (25) год, заочна форма навчання – 78 (39) год

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 44% до 56%

для заочної форми навчання – 13% до 87%

2. Мета навчальної дисципліни

Дисципліна «Психологія і педагогіка вищої школи» спрямована на формування у студентів цілісного й системного розуміння психолого-педагогічних проблем становлення особистості та професійної підготовки студентів в умовах закладу вищої освіти; пізнання психологічних закономірностей і умов ефективності процесу професійної освіти у вищій школі; забезпечення засвоєння теоретичних основ організації освітнього процесу у закладі вищої освіти та наукових основ управління закладом вищої освіти; набуття навичок міжособистісної взаємодії між усіма учасниками освітнього процесу.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Психологія і педагогіка вищої школи» (модуль «Педагогіка вищої школи») є формування у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

ЗК 1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК2. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК5. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК9. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ФК9.Здатність планувати і проводити навчальні заняття, консультувати здобувачів вищої освіти та здійснювати керівництво практичною підготовкою здобувачів вищої освіти.

ФК10.Здатність оцінювати результати навчання.

ФК11.Здатність розробляти та удосконалювати навчально-методичні матеріали.

ФК12. Здатність визначати свою роль і завдання при реалізації заходів відповідно до спеціальності.

ФК 13. Здатність організувати особистий професійний розвиток.

3. Результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни «Психологія і педагогіка вищої школи» (модуль «Педагогіка вищої школи») забезпечує досягнення здобувачами таких результатів навчання:

ПРН1. Оцінює власну навчальну та науково-професійну діяльність, будує і втілює ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.

ПРН2. Упевнено володіє державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентує результати досліджень державною та іноземною мовами.

ПРН4.Оцінює й критично аналізує соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонує шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.

ПРН12. Дотримується правил академічної доброчесності.

ПРН 18. Володіє методикою організації навчального процесу, здатен(на) обґрунтовано добирати форми, методи й засоби навчання (у т.ч. цифрові), здійснювати індивідуальні й групові консультації, виявляти освітні потреби здобувачів, сприяти їхній навчальній автономії, планувати, проводити й рефлексувати результати власної викладацької діяльності.

ПРН 19. Застосовує ефективні механізми оцінювання результатів навчання, здійснює об'єктивне, неупереджене оцінювання навчальних досягнень здобувачів, надаючи конструктивний зворотний зв'язок і рекомендації для вдосконалення.

ПРН20.Демонструє навички створення та вдосконалення навчально-методичних матеріалів з урахуванням принципів цифровізації та академічної доброчесності.

ПРН 21. Здійснює підготовку та реалізацію заходів відповідно до спеціальності, ефективно взаємодіє з колегами.

ПРН 22. Реалізовує стратегії професійного розвитку та підвищення кваліфікації, дотримуючись професійної етики і принципів академічної доброчесності.

4. Програма навчальної дисципліни

4.1. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1
ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ ШКОЛИ. ПРОЦЕС НАВЧАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

Тема 1. Педагогіка вищої школи як наука

Предмет педагогіки вищої школи. Становлення і розвиток педагогіки вищої школи як науки. Основні категорії педагогіки вищої школи. Джерела педагогіки: педагогічна спадщина минулого, сучасні педагогічні дослідження педагогіки вищої школи, передовий педагогічний досвід, зарубіжний педагогічний досвід та ін.

Місце педагогіки вищої школи в системі педагогічних наук. Зв’язок

педагогіки вищої школи з іншими науками.

Завдання педагогіки вищої школи. Сучасна парадигма освіти. Суть підходів (особистісно орієнтований, діяльнісний і компетентнісний, аксіологічний, акмеологічний тощо).

Імплементація цілей сталого розвитку в освітню сферу (забезпечення всеохоплюючої і справедливої якісної освіти та заохочення можливості навчання впродовж усього життя для всіх; створення стійкої інфраструктури, сприяння всеохоплюючій і сталій індустріалізації та інноваціям тощо).

Тема 2. Система вищої освіти в Україні

Структура вищої освіти в Україні. Освітньо-кваліфікаційні рівні (молодший бакалавр, бакалавр, магістр, доктор філософії, доктор наук) вищої освіти. Документи про вищу освіту. Типи закладів вищої освіти (національний університет, дослідницький університет). Ліцензування і акредитація закладу вищої освіти.

Перспективи розвитку вищої освіти в рамках Болонського процесу. Болонський процес як засіб інтеграції і демократизації вищої освіти. Кредитно-модульна система організації навчального процесу у закладах вищої освіти України.

Тема 3. Викладач і студент вищого навчального закладу як суб’єкти освітнього процесу

Викладач закладу вищої освіти. Специфіка діяльності педагога у закладу вищої освіти. Завдання, права та обов'язки викладача закладу вищої освіти. Основні напрями діяльності викладача закладу вищої освіти (навчальна, науково-методична, науково-дослідна, виховна, дорадча). Функції викладача закладу вищої освіти. Вимоги до особистості викладача закладу вищої освіти. Його педагогічна майстерність. Педагогічний професіоналізм викладача закладу вищої освіти. Права та обов’язки викладача вищої школи. Компоненти педагогічної культури. Професійне спілкування викладача ЗВО.

Професійний стрес та професійне «вигорання» у педагогічній діяльності. Засоби їх запобігання.

Професійна підготовка майбутніх викладачів та шляхи її удосконалення.

Студент як об’єкт і суб’єкт навчання та виховання. Вікові та індивідуальні особливості студентської молоді. Студентство як соціальна група. Типологія сучасного студентства (за Д. Дзвінчуком, В. Лисовським). Професійне самовдосконалення майбутнього спеціаліста. Прийоми самовиховання. Особливості адаптації молоді у закладі вищої освіти (соціальні, навчальні, професійні труднощі). Права та обов’язки студентської молоді.

Тема 4. Теоретичні основи процесу навчання у вищій школі

Суть процесу навчання. Поняття дидактики вищої школи. Функції навчання. Основні ланки процесу навчання: сприймання, усвідомлення та осмислення (розуміння), закріплення, застосування. Особистісно орієнтоване навчання у вищому навчальному закладі.

Принципи дидактики вищої школи. Закономірності навчання у закладу вищої освіти. Характеристика загальнодидактичних принципів (науковості, систематичності і послідовності, доступності навчання, зв'язку навчання з життям, свідомості та активності, наочності, принцип міцності засвоєння знань, умінь і навичок, принцип індивідуального підходу, емоційності навчання). Принципи дидактики вищої школи: принцип єдності наукової і навчальної діяльності кафедр та викладачів, принцип участі студентів у науково-дослідній роботі, принцип органічної єдності теоретичної і практичної підготовки студентів на сучасному рівні розвитку науки і практики, принцип урахування особистих можливостей кожного студента.

Тема 5. Зміст освіти у вищій школі та способи його реалізації

Зміст освіти у вищій школі. Поняття про зміст освіти. Державний стандарт освіти. Нормативні документи вищого навчального закладу, в яких реалізується зміст освіти: навчальний план, навчальна програма, підручник вищої школи.

Методи навчання у закладу вищої освіти. Поняття про методи навчання. Класифікація методів навчання за різними ознаками (за джерелом одержання знань, за характером пізнавальної діяльності, бінарна класифікація та ін.). Особливості використання у вищій школі загальних методів навчання (словесних, наочних, практичних). Характеристика методів навчання (методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності, методи стимулювання навчальної діяльності, методи контролю і самоконтролю у навчанні). Інтерактивні методи навчання, сучасні онлайн ресурси і можливості їх використання у вищій школі.

Тема 6. Сучасні технології навчання у вищій школі

Поняття про педагогічні технології. Основні технології навчання, які використовуються у освітньому процесі закладу вищої освіти: проблемне навчання у вищому навчальному закладі, диференційоване навчання у вищій школі, технології розвивального навчання, використання ділових та рольових ігор у навчальному процесі, кредитно-модульна (рейтингова) система навчання у вищій школі; дистанційне навчання та особливості його організації.

Тема 7. Форми організації навчання у вищій школі

Поняття про організаційні форми навчання. Характеристика основних форм

організації навчання у вищій школі: лекції (функції, структура, методика підготовки і проведення; види лекцій – за дидактичними завданнями та за способом викладу навчального матеріалу; вимоги до лекції), семінарські заняття (види, методика підготовки і проведення, вимоги до них), практичні заняття (завдання, підготовка і проведення, вимоги до них), лабораторні заняття, факультативи, спецкурси і спецсемінари (методика їх підготовки і проведення).

Самостійна навчально-пізнавальна діяльність студентів (види, призначення, умови успішного виконання).

Наукова робота студентів. Формування у студентів навичок самостійного учіння. Місце науково-дослідної роботи студентів у підготовці висококваліфікованих фахівців (види, форми). Оформлення результатів дослідження (реферат, курсова робота, дипломна робота, магістерська робота, наукова доповідь).

Тема 8. Контроль і оцінювання навчальних досягнень студентів

Контроль результатів навчальної діяльності студентів. Функції контролю (освітня, діагностична, стимулююча, розвивальна, управлінська, виховна, оцінювальна). Вимоги до організації контролю за навчально-пізнавальною діяльністю студентів: індивідуальний характер контролю успішності, систематичність контролю, достатня кількість даних для оцінки знань, об'єктивність, єдність вимог викладачів до оцінювання знань студентів, оптимізація контролю знань, гласність, всебічність, тематична спрямованість, дотримання етичних норм, професійна спрямованість. Види контролю: міжсесійний (попередня перевірка, поточна перевірка, тематична перевірка); підсумковий контроль (семестровий контроль, державна атестація студентів). Методи контролю успішності студентів: усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль, графічний контроль, програмований контроль, практична перевірка, метод самоконтролю, метод самооцінки. Форми контролю: індивідуальна перевірка, фронтальна перевірка, колоквіум, заліки, курсові роботи, дипломні роботи, державні іспити.

Оцінювання результатів навчально-пізнавальної діяльності студентів. Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів. Норми оцінювання. Рейтингова система оцінювання навчальних досягнень студентів.

Змістовий модуль 2
ОРГАНІЗАЦІЯ ВИХОВНОЇ РОБОТИ В СУЧАСНОМУ ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ. УПРАВЛІННЯ ЗАКЛАДОМ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Тема 9. Зміст виховної роботи зі студентською молоддю

Суть процесу виховання. Поняття процесу виховання, його особливості. Провідні завдання виховання студентської молоді у контексті вимог сьогодення.

Етапи процесу виховання. Закономірності виховання: органічний зв'язок виховання із суспільними потребами та умовами, вплив сукупності факторів на виховання людини, залежність результатів виховання від глибини і повноти врахування національного менталітету студента, результати виховання залежать від виховного впливу на внутрішній світ студента, визначальну роль у вихованні відіграє діяльність. Основні принципи виховання: принцип народності; принцип природовідповідності; принцип гуманізації; принцип демократизації; принцип етнізації; принцип культуровідповідності виховання; принцип активності, самодіяльності і творчої ініціативи; принцип безперервності і наступності виховання; принцип єдності свідомості і поведінки; принцип професійної спрямованості виховання; принцип індивідуалізації та диференціації виховного процесу; принцип цілеспрямованості виховання; принцип єдності виховних впливів усіх учасників виховного процесу.

Основні напрямки змісту виховання студентської молоді: моральне виховання; трудове виховання; правове виховання; антинаркогенне виховання студентів; екологічне виховання; естетичне виховання; фізичне виховання у вищому навчальному закладі; підготовка студентів до сімейного життя. Їх характеристика.

Тема 10. Шляхи реалізації змісту виховання студентів

Загальні методи виховання. Поняття методу виховання. Метод, прийом, засіб виховання. Класифікація методів виховання: методи формування свідомості (бесіда, лекція, диспут, метод прикладу); методи формування суспільної поведінки (вимога, громадська думка, вправляння, привчання, доручення); методи стимулювання поведінки і діяльності (змагання, заохочення, покарання). Методи контролю й аналізу ефективності виховання.

Використання виховних можливостей навчальних предметів у закладу вищої освіти.

Позааудиторна виховна робота у закладі вищої освіти.

Куратор академічної групи. Функції куратора академічної групи; зміст його діяльності; методика виховної роботи куратора в академічній групі. Етапність роботи куратора, особливості діяльності на кожному етапі. Методи і форми виховної роботи куратора. Планування виховної роботи зі студентами.

Тема 11. Управління освітнім процесом закладу вищої освіти

Заклад вищої освіти. Основні завдання закладу вищої освіти. Структурні підрозділи закладу вищої освіти: кафедри, факультети, інститути, бібліотеки, філії тощо. Принципи управління закладом вищої освіти: принцип державотворення, принцип науковості, принцип демократизації, принцип гуманізації, принцип цілеспрямованості, принцип компетентності, принцип оптимізації, принцип ініціативи й активності, принцип об'єктивності в оцінці виконання працівниками

вищого навчального закладу своїх обов'язків, принцип поєднання колегіальності з персональною відповідальністю, принцип автономії та самоврядування. Структура управління закладом вищої освіти. Органи громадського самоврядування. Студентське самоврядування.

Методична робота у закладі вищої освіти. Зміст методичної роботи. Вимоги до її організації. Керівництво методичною роботою у закладі вищої освіти. Форми методичної роботи, їх характеристика.

4.2.Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		лекції	практичні заняття	самостійна робота		лекції	практичні заняття	самостійна робота
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи педагогіки вищої школи. Процес навчання у вищій школі.								
Тема 1. Педагогіка вищої школи як наука.	5	2	1	2	3,5	0.5		3
Тема 2. Система вищої освіти України	5	2	1	2	4,5	0.5		4
Тема 3. Викладач і студент закладу вищої освіти як суб'єкти освітнього процесу	6	2	2	2	3			3
Тема 4. Теоретичні основи процесу навчання у вищій школі	5	2	1	2	3			3
Тема 5. Зміст освіти у вищій школі та способи його реалізації	2,5	0,5		2	3			3
Тема 6. Сучасні технології навчання у вищій школі	3,5	0,5	1	2	5		2	3
Тема 7. Форми організації навчання у вищій школі	3,5	0,5		3	4			4
Тема 8. Контроль та оцінювання навчальних досягнень студентів	2,5	0,5		2	4			4

Разом за змістовим модулем 1	33	10	6	17	30	1	2	27
Змістовий модуль 2. Організація виховної роботи в сучасному закладі вищої освіти. Управління закладом вищої освіти.								
Тема 9. Зміст виховної роботи зі студентською молоддю	6	1		3	4			4
Тема 10. Шляхи реалізації змісту виховання студентів	9		2	3	6,5	0,5	2	4
Тема 11. Управління освітнім процесом закладу вищої освіти	8	1		2	4,5	0,5		4
Разом за змістовим модулем 2	12	2	2	8	15	1	2	12
Всього годин	**45**	**12**	**8**	**25**	**45**	**2**	**4**	**39**

4.3. Теми лекцій

№ з/п	№ теми	Назва теми	кількість годин	
			денна форма	заочна форма
1.	1-2	Педагогіка вищої школи як наука. Система освіти України	2	0,5
2.	3	Викладач і студент закладу вищої освіти як суб'єкти освітнього процесу	2	0,5
3.	4-5	Теоретичні основи процесу навчання у вищій школі. Зміст освіти вищій школі	2	
4.	6-7	Сучасні технології навчання у вищій школі. Форми організації навчання у вищій школі	2	
5.	9	Зміст виховної роботи зі студентською молоддю	2	0,5
6.	11	Управління освітнім процесом закладу вищої освіти	2	0,5
		Всього годин	12	2

4.4. Теми практичних занять

№ з/п	№ теми	Назва теми	кількість годин	
			денна форма	заочна форма

1	2	Система освіти України	2	2
2	3	Студент як об’єкт та суб’єкт навчання	2	
3	7	Форми організації навчання у вищій школі		
4	10	Шляхи реалізації змісту виховання студентів	2	2
		Всього годин	8	4

4.5. Самостійна робота

№ з/п	№ теми	Назва теми	кількість годин	
			денна форма	заочна форма
1	1	Розвиток освітньої системи: історичний дискурс	2	3
2	2	Порівняльний аналіз системи освіти України та однієї із зарубіжних країн	2	3
3	3	Аналіз нормативних документів (на вибір)	2	4
4	4	Основні напрями діяльності педагога закладу освіти	2	4
5	5	Прийоми стимулювання зацікавленості в навчанні здобувачів освіти	2	3
6	5	Створення безпечного освітнього середовища	2	4
7	5	Педагогічні умови ефективної організації самостійної роботи здобувачів освіти	2	4
8	5	Основні критерії ефективності технології навчання у освіті	3	4
9	6	Особливості дуальної освіти	2	4
10	7	Аналіз зарубіжного досвіду організації контролю навчальних досягнень здобувачів освіти	3	3
11	7	Неформальна та інформальна освіта	3	3
		Всього годин	25	39

5. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення «Педагогіка вищої школи» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

– стандартизовані тести;

– поточне опитування (усне, письмове);

– презентації результатів виконаних індивідуальних завдань;

– аналіз нормативно-правових документів;
– моделювання;
– мікровикладання.

6. Форми контролю

У процесі вивчення курсу «Педагогіка вищої школи» використовуються такі форми контролю:

- поточний контроль здійснюється у формі оцінювання результатів навчальної діяльності студентів на практичних заняттях та виконання ними завдань самостійної роботи;
- комплексна контрольна робота у формі тестування, яка вміщує питання з відповідного змістового модуля;
- модульний контроль застосовується після вивчення логічно завершеної частини навчальної дисципліни, оцінка модульного контролю складається з балів, накопичених упродовж вивчення змістового модуля;
- підсумковий контроль проводиться у формі екзамену (тестування на сервері електронних ресурсів MOODLE).

7. Критерії оцінювання результатів навчання

За роботу на практичному занятті студент може отримати максимум **6 балів** (**3 бали** за участь в обговоренні питань теми під час заняття + **3 бали** за виконання поточних тестових завдань з теми).

Студенти, які **з поважних причин** були відсутні на практичному занятті і не змогли взяти участь в обговоренні питань семінару, натомість виконують індивідуальне завдання практичного характеру, що полягає у написанні есе та підготовці супровідної презентації, які розкривають тему цього завдання. Орієнтовна тематика індивідуальних завдань вміщена у робочій програмі дисципліни. Тема та терміни виконання індивідуального завдання узгоджуються з викладачем.

Для студентів, які пропустили практичне заняття **без поважних причин**, виконання індивідуального практичного завдання не передбачається.

Усі студенти, які пропустили практичне заняття **незалежно від причини**, можуть виконати поточні тестові завдання з теми (у час і терміни, узгоджені з викладачем).

– За участь в обговоренні питань теми під час заняття:

3 бали: студент демонструє ґрунтовні знання матеріалу в повному обсязі, вміє вільно висловлює думку з проблемних питань, що обговорюються, виявляє креативність у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.

2 бали: студент демонструє повні, систематичні знання з теми заняття, вміє вільно висловлювати думку з проблемних питань, самостійно аналізує навчальний матеріал, однак при викладі матеріалу студент допускає несуттєві помилки.

1 бал: студент демонструє знання основного матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхневу обізнаність у проблемних питаннях, що стосуються теми заняття, допускає суттєві помилки при викладі матеріалу, але спроможний усунути їх із допомогою викладача.

0 балів: студент не володіє знаннями з практичного заняття, відповідь неправильна або відсутня взагалі.

– За виконання індивідуального завдання практичного характеру:

3 бали: студент на належному рівні виконав усі частини індивідуального завдання практичного характеру.

2 бали: студент на належному рівні виконав усі частини індивідуального завдання практичного характеру, але допустив неточності і несуттєві помилки.

1 бал: студент виконав частково індивідуальне завдання практичного характеру, допустивши помилки, що мають суттєвий характер.

0 балів: студент не виконав індивідуальне практичне завдання або виконав його частково, не відобразивши у відповіді усі його складові частини.

Критерії оцінювання самостійної роботи

Навчальний матеріал, опрацьований у процесі самостійної роботи, оцінюється на практичних заняттях під час усного обговорення питань, тестового контролю та за окремо виконані завдання практичного характеру за встановленою шкалою для оцінки роботи на практичних заняттях, а також під час комплексної контрольної роботи.

Питання, передбачені для засвоєння у процесі самостійної роботи, виносяться на підсумковий контроль.

Критерії оцінювання підсумкового контролю

Підсумковий контроль проводиться у формі тестування на сервері електронних ресурсів Moodle. Тестові запитання передбачають питання з усіх тем робочої програми у тому числі і самостійної роботи.

8. Розподіл балів, які отримують студенти з курсу «ПСИХОЛОГІЯ І ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ» (модуль «Педагогіка вищої школи»)

Розподіл балів, які отримують здобувачі у межах усього курсу:

Модуль «Психологія	Модуль «Педагогіка	Підсумковий контроль (екзамен)	Сума

ВШ» (аудиторна і самостійна робота)	ВШ» (аудиторна і самостійна робота)	Психологія ВШ	Педагогіка ВШ	
30	30	20	20	100
		40		

Розподіл балів, які отримують здобувачі з модуля «Педагогіка вищої школи»:

Аудиторна робота (поточний контроль)				Підсумковий контроль (екзамен)	Сума
Пр. зан. 1	Пр. зан. 2	Пр. зан. 3	Пр. зан. 4		
6	6	6	6	20	50
Комплексна к.р. - 6					
30					

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики
90-100	**A**	відмінно
85-89	**B**	добре
75-84	**C**	
65-74	**D**	задовільно
60-64	**E**	
35-59	**Fx**	незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	**F**	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

1. ЕНМКД Психологія та педагогіка вищої школи (модуль «Педагогіка вищої школи»). URL : https://elr.tnpu.edu.ua/course/view.php?id=1726

2. Мультимедійний проектор – демонстрація презентацій, виконання інтерактивних завдань.

3. Комп'ютери з доступом до Інтернету – проведення підсумкового контролю.

10. Рекомендована література

Базова

1. Артемова Л.В. Педагогіка і методика вищої школи : інтерактивні технології в курсах навч. дисциплін : навч.-метод. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К. : Кондор, 2012, 272 с.
2. Вища освіта в Україні: порядок денний для реформ: KAS Policy Paper / За заг. ред. Ніколаєва Є.Б. К.: Представництво Фонду Конрада Аденауера в Україні, 2017. 61 с. URL: http://www.kas.de/wf/doc/kas_49848-1522-13-30.pdf?170911150030
3. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи. К.: Центр навчальної літератури, 2011. 316 с.
4. Городиська В., Пантюк М., Міляєва В. Педагогіка та психологія вищої школи: тексти лекцій. Дрогобич: РВВ ДДПУ, 2014. 307 с.
5. Закон України «Про вищу освіту» (Документ 1556-VII, чинний, поточна редакція. – Редакція від 23.04.2021, підстава – 1357-IX). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text.
6. Інклюзія від А до Я: нормативно-правові та методичні основи роботи педагогічних працівників в інклюзивно-освітньому середовищі: практ. посіб. / укл.: Н.В. Тарасенко, Л.В. Кондрацька, О.І. Рассказова. Харків: ТОВ «Типографія «КСК», 2019. 98 с. URL: http://repository.khpa.edu.ua:8080/jspui/handle/123456789/1155
7. Кошечко Н. Інноваційні освітні технології навчання і викладання у вищій школі. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка* : Педагогіка. 2015. Вип. 1 (1). URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vknutshp_2015_1_10
8. Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої школи : навчальний посібник. К. : Знання, 2011. 486 с.
9. Ортинський В.Л. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. для студ. вузів. К. : ЦНЛ, 2017. 472 с.
10. П'ятакова Г. П. Технологія інтерактивного навчання у вищій школі : навчально-методичний посібник для студ. вищ. шк. Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2008.
11. Педагогіка вищої школи: підручник / В. П. Головенкін ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2-ге вид., переробл. і доповн. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019.

290 с. URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/29032/3/Higher_School_Pedagogy_2019.pdf

12. Про затвердження концептуальних засад освітніх галузей та дорожньої карти реалізації концептуальних засад освітніх галузей на 2025-2030 роки. Наказ МОН № 1163 від 20.08.2025 року. https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/95248/#google_vignette (дата звернення 22.08.2025)

13. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року. Документ 722/2019, чинний, поточна редакція — Прийняття від 30.09.2019. (дата звернення 22.08.2025)

14. Радченко О. Я., Кодлюк Я. П. Педагогіка вищої школи: методичні рекомендації для викладачів, магістрантів та студентів закладів вищої освіти. Тернопіль: Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка, 2021. 35 с.

15. Самостійна робота з курсу «Педагогіка та психологія вищої школи»: навч.-метод. посібник / Автори-упорядники В.І. Староста, О.Ф. Яцина; за ред. В.І. Старости. Ужгород: ШАРК-АУТДОР, 2014. 136 с

16. Сисоєва С. Цифровізація освіти: педагогічні пріорітети. *Освіта і суспільство,* 2021, № 10-11, С. 8-9. URL: https://naps.gov.ua/ua/press/about_us/2545/#:~:text (дата звернення 14.08.2025)

17. Соціально-педагогічні засади підготовки фахівців в умовах освітніх трансформації: монографія / Антонова О.Є., Антонов О.В, Вознюк О.В., Дубасенюк О.А., Левченко С.В., Самойленко О.А., Сидорчук Н.Г., Щерба Н.С., Яценко С.Л. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. Івана Франка, 2023. 364 с.

18. Туркот Т.І., Коновал О.А. Педагогіка та психологія вищої школи: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Херсон: Олдіплюс, 2013. 466 с.

19. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи: навч. посібник. К.: Академвидав, 2010. 456 с.

Допоміжна

1. Васьков Ю. В. Педагогічні теорії, технології, досвід (Дидактичний аспект) Х. : Скорпіон, 2000. 120 с.

2. Гуревич Р. С. Інформаційно-комунікаційні технології в професійній освіті майбутніх фахівців / Р. С. Гуревич, М. Ю. Кадемія, М. М. Козяр ; за ред. член-кор. НАПН України Гуревича Р. С. Львів : Вид-во «СПОЛОМ», 2012. 502 с.

3. Дистанційна освіта в Україні: інноваційні, нормативно-правові, педагогічні аспекти: зб. наук. праць матеріалів І Всеукраїнської науково-практичної конференції, 16 червня 2020 р., м. Київ, Національний авіаційний університет / наук. ред. Н.П. Муранова. Київ.: НАУ, 2020. 154 с.

4. Кошечко Н.В. Профілактика синдрому «емоційного вигорання»

викладача ЗВО. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка.* Серія: Педагогіка. К.: Київський університет, 2016. Вип. 3. С. 21-28.

5. Кузьменко Л. Профілактика емоційного вигорання : тренінг для педагогів. *Психолог. Шкільний сві*т. 2014. № 22. С. 27-30.

6. Механізми оцінювання якості вищої освіти в умовах євроінтеграції: монографія / Авт.: О. Воробйова, М. Дебич, В. Луговий, О. Оржель, О. Слюсаренко, Ж. Таланова, К. Трима; за ред. В. Лугового, Ж. Таланової. Київ: Ін-т вищої освіти НАПН України, 2020. 220 с.

7. Парфьонова Т. Профілактика емоційного вигорання : семінар-тренінг для педагогів. *Психолог. Шкільний світ*. 2013. № 3. С. 37-39.

8. Професійна освіта в умовах сталого розвитку суспільства: матеріали І Міжнародної науково-практичної конференції, 1 груд. 2016 р. / М-во освіти і науки України, НАПН України, Ін-т проф.-техн. освіти НАПН України, Акад. спец. педагогіки ім. М. Гжегожевської, Goethe-Institut в Україні; редкол.: В. О. Радкевич (голова) та ін. Київ; Павлоград: ІМА-прес, 2016. 283 с.

9. Професійна освіта як складова забезпечення кваліфікованого кадрового потенціалу України: проблеми та шляхи вирішення : матеріали парламентських слухань у Верховній Раді України, 1 черв. 2016 р. / Верховна Рада України, Комітет з питань науки і освіти; упоряд. Ю. П. Дяченко; редкол.: О. В. Співаковський (голова) та ін.. Київ: Парлам. вид-во, 2016. 318 с.

10. Радченко О. Я. Інноваційні технології як складова освітнього середовища сучасного закладу освіти. Актуальні проблеми управління закладами освіти в контексті стратегії модернізації освітньої галузі: колективна монографія / за загальною редакцією В. П. Кравця, Г. М. Мешко. Тернопіль: ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2020. С. 70-83.

11. Радченко О. Я. Шляхи формування творчої особистості майбутнього педагога у процесі вивчення педагогічних дисциплін *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах.* 2019. № 66 С.157-163.

12. Структура університету. URL: http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2019/Structura_TNPU.pdf

13. Теоретичні основи і технологія професійного розвитку науково-педагогічних працівників університетів в умовах інтеграції вищої освіти і науки: препринт (аналітичні матеріали); авт. кол.: Н. Дівінська, Н. Дяченко, О. Жабенко, І. Регейло, Ю. Скиба, Г. Чорнойван, О. Ярошенко; за ред. О. Ярошенко. К.: Інститут вищої освіти НАПН України, 2018. URL : https://ihed.org.ua/wp-content/uploads/2019/07/Teor_osnovi_prof_rozvitku_pracivn_analitich_IVO-2018-105p_avtors-kolektiv.pdf

14. Теоретичні основи розвитку науково-педагогічного потенціалу університетів України у контексті розширення інституційної автономії: препринт (аналітичні матеріали); авт. кол.: О. Жабенко, В. Муромець, І. Регейло, Ю. Скиба,

Г. Чорнойван, О. Ярошенко; за ред. Ю. Скиби. Київ: ІВО НАПН України, 2020. Ч. 1. 113 с.

15. Тесленко В. В. Формування творчої пізнавальної активності студентів вищих навчальних закладів. Освіта та розвиток обдарованої особистості. 2015. № 1(32). С. 5-11.

11. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. ЕНМКД Психологія та педагогіка вищої школи (модуль «Педагогіка вищої школи»). URL : https://elr.tnpu.edu.ua/course/view.php?id=1726